

Wiersma, A. (2008). A Study of the Teaching Methods of High School History Teachers. *The Social Studies* 99 (3), 111-116

[René Vos, 2012]

Dit artikel is geschreven door Ashley Wiersma, docent geschiedenis op Kalamazoo Central High School in de Verenigde Staten. Het artikel beschrijft een onderzoek naar de manier waarop geschiedenislessen in het middelbaar onderwijs worden gegeven. Ze stelt dat de meeste geschiedenisdocenten nog op een traditionele manier lesgeven en dat docenten die hun lessen op een constructivistische wijze verzorgen effectiever les geven.

Constructivistisch onderwijs gaat ervan uit dat leren begint als de lerende een storende discrepantie ervaart tussen zijn eigen wereldbeeld en dat van anderen. Hij wil dit gebrek aan overeenstemming zo effectief mogelijk wegnemen door de betekenis die hij zelf construeert voor zijn omgeving samen met anderen bewust te worden en te verkennen. De Zwitserse ontwikkelingspsycholoog Jean Piaget (1896-1980) en zijn Russische vakgenoot Lev Vygotski (1896-1934) zijn de grootste pioniers van de constructivistische leertheorie.

Vygotski stelt dat de ontwikkeling van kinderen een leerproces is. Volgens hem moet het onderwijs stimulerend werken op de ontwikkeling van kinderen en deze ontwikkeling bevorderen en versnellen. Kenmerkend voor constructivistisch onderwijs is dat de leerling zelf informatie moet verwerken om het een zinvolle betekenis te geven. De leerling moet nieuwe informatie voortdurend koppelen aan andere informatie.

De schrijfster heeft voor haar onderzoek de dagelijkse lespraktijk van drie docenten geschiedenis bekeken. Alle drie gaven les op een constructivistische manier, waarbij één docent op een radicaal constructivistische wijze te werk ging. Daarbij construeren de leerlingen hun kennis individueel. Deze docent begon zijn les met een onderwijsleergesprek, waarin hij reeds aanwezige kennis bij de leerlingen combineerde met nieuwe kennis. Hij probeerde de leerlingen als historicus te laten denken door ze met primaire bronnen te laten werken waarbij ze zelf conclusies moesten trekken. De docent maakte veel gebruik van open vragen, zodat de leerlingen goed moesten nadenken over wat er gebeurde en waarom iets gebeurde. Wiersma noemt dit de 'teaching history as mystery' methode. De twee andere docenten gebruikten de sociaal constructivistische methode, waarbij leerlingen en docenten samen kennis construeren en samen besluiten welke kennis juist is en welke niet. Het gebruik van primaire bronnen staat ook bij deze docenten centraal. Daarnaast maakt één van hen nog gebruik van videomateriaal. Deze docent gaat daarbij uit van het 'learning-cycle inquiry model', een model dat er voor zorgt de leerlingen historisch leren denken en bronnen gaan analyseren.

Het model bestaat uit drie fases:

1. de onderzoeksfase: hierin stellen de leerlingen een hypothese op naar aanleiding van een foto (een vrouw tijdens de economische crisis van de jaren 1930 in Amerika) en schrijven kort op wat er volgens hen gebeurde;
2. onder leiding van de docent werd gediscussieerd over de oorzaken van de crisis met als doel dat de leerlingen zich konden inleven in die tijd;
3. de leerlingen moeten het geleerde toepassen.

Dit is een praktijkonderzoek waarbij de auteur de didactiek van drie docenten geschiedenis die op een middelbare school werkzaam zijn heeft bestudeerd. De gegevens werden verkregen door het afnemen van vragenlijsten, het observeren van lessen en het houden van interviews. Het onderzoek beperkte

zich tot slechts drie docenten. De auteur geeft aan dat een groter aantal docenten, waaronder vrouwen, deel uit zou moeten maken van het onderzoek. Tevens zou de representativiteit verhoogd moeten worden door meer diversiteit in de scholen aan te brengen. Tenslotte zouden de resultaten van het onderzoek vergezeld moeten gaan van gegevens over de kennis van leerlingen in relatie met de didactiek van de docenten.

Ondanks de tekortkomingen komt het onderzoek bij mij wel betrouwbaar over. In mijn lessen maak ik regelmatig gebruik van extra bronnenmateriaal om de lessen aantrekkelijker voor de leerlingen te maken om zo de effectiviteit van mijn lessen te vergroten. Tijdens de behandeling van het thema over Vietnam laat ik bijvoorbeeld een aantal foto's zien. Aan de hand van deze foto's moeten de leerlingen in groepjes bediscussiëren wat ze op de foto's zien, wat de maker van de foto's wilde bereiken en opschrijven wat zij van de foto's vinden. Vervolgens heb ik door middel van een onderwijsleergesprek aangegeven waarom de foto's een goed beeld gaven van deze oorlog. Bij het bestuderen van het katern bleek dat veel leerlingen vrij goed konden terugvallen op wat besproken was tijdens de opdracht.

Dit soort opdrachten vinden mijn leerlingen over het algemeen wel leuk, in elk geval aantrekkelijker dan het maken van de opdrachten uit het werkboek. Bovendien moesten ze zo zelf aan het werk met bronnen. De bronnen zijn zodanig gekozen (een slachtoffer van agent orange, een brandende monnik, gedode kinderen etc.) dat ze vanzelfsprekend reacties bij de leerlingen oproepen waardoor ze zich afvragen wat er aan de hand is. Ik merk overigens ook dat leerlingen een klassikale uitleg van de stof op prijs stellen. Meestal doe ik dat aan de hand van een PowerPoint-presentatie waarbij ik vragen stel. Een combinatie van klassikale uitleg en zelf aan het werk gaan met bronnen is volgens mij een goede manier om geschiedenis te onderwijzen op een middelbare school. In die zin is mijn dagelijkse onderwijspraktijk dus wel constructivistisch te noemen.